No. 68. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD.

WOENSDAG 7 JUNIJ.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 3den Junij.

De Kamer der Afgevaardigden heeft eergisteren het ontwerp van wet op de hersmelting der koperen munten, met honderd acht en vijftig tegen honderd zeven en veertig stemmen, verworpen, hetwelk door velen betreurd wordt, dewijl het, bij eenige onvolkomenheden, zeer vele goede bepalingen bevatte. Sedert de laatste drie jaren, zeggen zij, hebben de Kamers in groote uitgaven voor het departement van oorlog, bij voorbeeld in die tot het aanleggen van vestingwerken, bewilligd, zonder dat de omstandigheden dien spoed daarmede eischten; maar, telkens als plannen worden voorgedragen wier spoedige aanneming de nijverheid en de geregelde gang van het onderling verkeer vorderen, haasten zich de Gedeputeerden om die te verwerpen, zoo als onlangs met de suikerwet en nu met die op de munten gebleken is.

— In officiële rapporten van het eiland Guadeloupe wordt de schade, welke die kolonie door de laatste aardbeving geleden heeft, op ongeveer honderd en twintig millioen francs berekend. Eene Commissie alhier is belast met het onderzoek van een wetsontwerp, om eene leening van tien millioen francs, ter tegemoetkoming in deze verliezen, te openen.

— De commissie voor den ijzeren spoorweg van Parijs naar de belgische grenzen, heeft den heer *Baude* tot haren rapporteur benoemd.

— De heer *Lamartine* heeft eene deputatie ontvangen om hem tot de bijwoning van een feestbanket uit te noodigen, dat op aanstaanden Zondag te zijner eere in het departement Saône et Loire zou gegeven worden en waar het getal deelhebbers wel 800 zou bedragen. De heer *Lamartine* had op de hem gedane uitnoodiging geantwoord: »De mensch put al zijne kracht en al zijnen moed uit het openbare medegevoel, en ik ben altijd gelukkig de bewijzen van zoodanig medegevoel te ontvangen;” zijne medeburgers konden hem geen aangenamer bewijs daarvan geven dan de onderhavige.

— De commissie van onderzoek van het budget van uitgaven voor 1844, heeft haar rapport opgemaakt, ’t welk niet minder dan 335 bladzijden in 4° beslaat. Het gouvernement had de gewone uitgaven op eene som van 1,281,013,710 fr. geraamd; de commissie stelt op deze som eene reductie voor van bijna 19 millioenen, voornamelijk loopende over de kosten der openbare ministerien, voorts over de dotatien, de kosten van het legioen van eer, de kosten van beheer en perceptie. De buitengewone dienst is door het gouvernement op 80 millioenen fr. voor buitengewone openbare werken en 45,600,000 fr. voor de spoorweglijnen geraamd; de commissie wil het eerste gedeelte met 2,130,000 fr., en het tweede met 4 millioenen verminderen, alzoo het geheele budget van 1,404,513,710 fr. brengen op 1,379,454,633 fr. zijnde eene reductie van 25,059,077 fr.

— De directeur van de administratie van den tabak, de heer *Simon*, heeft een rapport aan den minister van finantien gezonden, over het aan hem toebetrouwde gedeelte der openbare inkomsten. Het blijkt dat in ses departementen de tabaksplant wordt aangekweekt, te weten in die van den Neder-Rijn, het Noorder-departement, Ile et Villaine, Lot en Lot et Garonne. Tien koninklijke manufacturen bereiden den op franschen bodem gekweekten tabak en die welke de administratie in nog grootere hoeveelheid op de vreemde markt, vooral in Amerika aankoopt. Van 22,700,000 kilogr. tabak in bladen, welke de administratie in 1841 in hare magazijnen ontving, waren er 9,700,000 kilogr. van binnenlandsch product, en 12,900,000 fr. van vreemden bodem. De administratie laat jaarlijks 17,500,000 kilogr. verwerken, opleverende 16,500,000 kilogr. tabak of snuif, hetgeen een gemiddeld gebruik van 492 grammen per hoofd uitmaakt. Zij koopt den tabak gemiddeld voor 1 fr. 73 c. het kilogr., en verkoopt hem voor 5 fr. 93 c. Het voordeel voor den staat is in 1841 geweest 72 millioenen fr., in 1842 74 millioenen. In 1830 bedroeg het 46 millioenen, zoodat er in 12 jaren tijds eene vermeerdering is van 26 millioenen. Gedurende een dergelijk tijdvak, van 1818 tot 1830, heeft de vermeerdering slechts 5 millioen bedragen. In 1818 gebruikte men voor 12 millioenen kilogr. Het geheele voordeel der regie heeft van den aanvang der instelling tot op den 1sten Januarij 1843 beloopen 1,470 millioenen, waarvan 93 millioenen van 1811 tot 1815, 609 millioenen van 1815 tot 1830 en 768 millioenen van 1830 tot 1843.

— Het half officieel blad, de *Moniteur Parisien*, deelt een berigt mede uit Madrid van den 27sten, houdende, dat door de aankomst van het nieuwe ministerie alles op eenen wankelenden voet is gekomen. Iederen dag zag men hoofd-officieren van de nationale garde, alsmede ambtenaren van de verschillende administratien hunne demissie nemen, om niets gemeen te hebben met het nieuwe bestuur.

Een berigt uit Barcelona van den 28sten, houdt, dat de gemoederen aldaar weder eenigzins bedaarder waren geworden. In het overige Katalonie, vooral ook in de provincie Tarragona, waren de gemoederen zeer opgewonden; de tegenwoordigheid van den gedeputeerde kolonel *Prim* hield er de menigte in een staat van spanning. Het garnizoen van Reuss was den geheelen dag van den 27sten onder de wapenen geweest, uit vrees voor eene beweging. Ook in Arragon heerschte veel ontevredenheid, doch werd er nog bedwongen door de gewapende magt.

De ayuntamiento van Barcelona heeft de teruggave der bijna 4 millioenen realen oorlogsbelasting aan de bevolking der stad aangekondigd, met bijvoeging, dat zij de teruggave der onwettig geëischte gelden met genoegen bekend maakte, maar aan den anderen kant met smart, omdat in den tegenwoordigen staat van zaken de gevoeligheid der Barcelonasche bevolking gekwetst was door eene concessie waarvan het doel genoeg bekend was.

Te Malaga is den 23sten op het berigt der wegzending van het ministerie *Lopez*, een opstand tegen het gouvernement van *Espartero* uitgebarsten; de nationale garde is ten getale van 2000 onder de wapenen gekomen, proclamatien werden verspreid, waarbij het vaderland in gevaar werd verklaard en het volk opgeroepen tot deszelfs verdediging. De officieren van het garnizoen met de provinciale en plaatselijke autoriteiten sloegen de handen ineen, er werd tot de daarstelling eener besturende junta van 80 leden besloten; deze junta vaardigde eene proclamatie uit, waarbij zij besloot dat de provincie Malaga niet meer aan het gouvernement van *Espartero* zal gehoorzamen, dat het ministerie, ’t welk het vertrouwen van het land bezat, hersteld zal worden; alle Spanjaarden worden opgeroepen om zich te vereenigen tegen de partij die te Madrid het gezag in handen heeft. — Latere berigten, uit Malaga van den 26sten, houden intusschen, dat er reeds verdeeldheid en afval onder de militie en de nationale garde ontstaan was, en dat de junta weifelde of zij zich verdedigen zou of onderwerpen.

Te Cadix is een soort van opstand uitgebarsten in het belang van het handeltraktaat met Engeland nopens de katoenen stoffen. Madrid, Grenada en Sevilie waren rustig.

— Ter beurze van heden (3 *Junij*) waren genoteerd: 5 pCt. 120,80; 3 pCt. 81,90; Nap. f. 108; Spanje 27½; Rom. [illegible]

E N G E L A N D.

LONDEN, den 3den Junij.

Prins *Albert* is door H. M. tot grootmeester der militaire orde van Bath benoemd, in de plaats van den overledenen Hertog *van Sussex*.

Z. M. de Koning van Hannover is eergisteren namiddag alhier gearriveerd, en heeft het voor hem afgezonderd gedeelte van het paleis van St. James betrokken. Kort na zijne aankomst hebben prins *Albert*, de Hertog van Cambridge en prins *George* van Cambridge hunne opwachting bij hem gemaakt, waarna Z. M. bezoeken bij de Koningin-Weduwe en prinses *Sophia* heeft afgelegd. Men [illegible] Hoogstdezelve zijnen twee en zeventigsten verjaardag, op Maandag den 5den dezer, te Kew zal gaan doorbrengen, waar [illegible] vele jaren gewoond heeft en algemeen bemind is.

Den 1sten dezer heeft in de kapel van het paleis van Buckingham

de plegtige toediening van den Heiligen Doop aan de jonggeborene Prinses plaats gehad, in tegenwoordigheid van H. M. de Koningin, van Prins *Albert* en de verdere leden van het Koninklijk geslacht.

— De berigten uit Ierland blijven steeds ongunstig en de Regering ging dan ook voort met het nemen van maatregelen van voorzorg tot verzekering der rust. Er werden voortdurend troepen derwaarts gezonden, regementen, die op hun vertrek uit Ierland stonden, hadden bevel gekregen om aldaar te blijven, en men sprak van de zamentrekking eener ontzagwekkende vloot van gewapende stoombooten en andere oorlogschepen aan de Iersche kusten, welke onder bevel van den admiraal *Bowles* zou gesteld worden. In het lagerhuis is den 31sten Mei met 270 tegen 105 stemmen besloten tot de tweede lezing van de bill, tot het nemen van voorzorgen omtrent het dragen van vuurwapenen in Ierland. In de langgerekte beraadslagingen, bij die gelegenheid gehouden, heeft men aan het ministerie onder anderen de ongrondwettigheid van deze en andere ten aanzien van Ierland genomen maatregelen, verweten, waarop door sir *Robert Peel* geantwoord is, dat de thans voorgedragen maatregel geenszins nieuw, maar onder soortgelijke en minder dringende omstandigheden reeds in 1841 door het lagerhuis goedgekeurd was. Zoowel bij deze beraadslagingen, als in de zitting van den 2den, heeft genoemde eerste minister op eene stellige vraag van lord *J. Russel*, geweigerd, om zich voor alsnog bepaaldelijk uit te laten omtrent de staatkunde, welke het ministerie ten aanzien van Ierland voorgenomen had te volgen.

— Eergisteren morgen ten half tien ure is nabij Southampton het brikschip de *Tartar*, waarin sedert veertien dagen kanonnen, kogels, vuurpijlen en allerlei ander oorlogstuig, voor rekening van het Mexicaansch gouvernement, geladen werden, in brand geraakt, vernield en eindelijk gezonken. Niettegenstaande de kogels, in allerlei rigtingen, heinde en ver geworpen werden, heeft men, buiten het verlies van schip en lading, de waarde van welke laatste op ongeveer vijf en twintigduizend ponden sterling begroot wordt, geene ongelukken te betreuren.

De sedert lang gevreesde scheuring der kerk van Schotland heeft eindelijk plaats gegrepen. Nadat honderd negen en zestig predikanten en ouderlingen zich aan de Algemeene Vergadering onttrokken, en eene Vergadering der vrije Presbyteriaansche kerk gevormd hadden, hebben ongeveer driehonderd andere predikanten, welke geene leden der eerstgenoemde vergadering waren, maar door welke het bewust protest mede geteekend was, zich onmiddellijk met hen vereenigd. Dr. *Welsh*, de moderator heeft bij den aanvang der Algemeene Vergadering een nieuw protest gelezen, waaronder zijne handteekening de eerste voorkomt, en in hetwelk de redenen der afscheiding uitvoerig ontwikkeld worden. Deze redenen bestaan hoofdzake hierin, dat de kerkelijke geregtshoven en de leden daarvan, in de uitoefening hunner geestelijke functien, door de burgerlijke geregtshoven kunnen belemmerd worden, met name in de toelating tot het heilig dienstwerk, in de benoeming van leeraars op plaatsen waar daaraan behoefte bestaat, en in de vrije uitoefening der censuur over leeraars en gemeenteleden; al hetwelk de onderteekenaars van het protest als strijdig beschouwen met de grondbeginselen der kerk, met hunne wijze van beschouwing van Gods woord en met de vrijheden der christenen.

Na, in statigen optogt, de zamenkomst verlaten en zich naar de door hen gekozen vergaderzaal begeven te hebben, zijn de hoofden der nieuwe gemeente tot de benoeming van een Moderator of Voorzitter overgegaan, en hebben dezen post eenparig aan dr. *Chalmers* opgedragen, die, in eene lange redevoering, zijne medeleden vermaand heeft niet te ver te gaan, door aan die mannen, aan wier oppergezag in geestelijke zaken zij zich nu onttrokken hadden, ook in burgerlijke zaken gehoorzaamheid en onderwerping te weigeren; want, zeide hij, de kerkelijke afscheiding moet geen voedsel geven aan de plannen dergenen, die alles in den Staat het onderste boven willen keeren.

Van hare zijde heeft de Algemeene Vergadering den heer *M'Farlan* tot voorzitter gekozen; vervolgens is aldaar een brief der Koningin, gedagteekend 14 Mei, gelezen, waarin de voordeelen van het bewaren der eenheid in de Kerk, en de gevaren der scheuring aangetoond worden, terwijl tevens beloofd wordt dat H. M., in overeenstemming met het Parlement, al zoodanige billijke bezwaren uit den weg wil ruimen als ter harer kennis mogten komen. De commissaris politiek, marquis van *Bute*, deelde vervolgens mede dat H. M. de som van duizend ponden sterling beschikbaar gesteld had, om tot bevordering van het godsdienstig onderwijs in de Hooglanden en eilanden van Schotland te strekken.

Deze gewigtige kerkelijke zaken hebben in beide Huizen aanleiding tot vragen aan de Ministers gegeven, waarop door den graaf van *Aberdeen* en sir *J. Graham* geantwoord is, dat men volgens de wetten zou handelen, maar tevens acht slaan op alle middelen, welke de erkende Algemeene Vergadering mogt voor slaan, om aan de bestaande moeijelijkheden in de kerk van Schotland een einde te maken.

— De *Oriental* heeft tijdingen uit Engelsch Indie, tot den 2den en uit China tot den 12den April, aangebragt. De gesteldheid van zaken in Sind wordt als zeer rustig voorgesteld, maar in Sir-Hind hadden zich eenige onlusten geopenbaard; ook op het grondgebied van Khytul was een vrij ernstig gevecht voorgevallen. De dood van den commissaris *Ellepoe* is het eenig belangrijke dat uit Canton wordt medegedeeld; men zag daar nieuwe aanslagen tegen de factorijen te gemoet. Bij de aankomst van den majoor *Malcolm*, die iederen dag werd verwacht, zou sir *H. Pottinger* zich, met de ratificatien van het verdrag, naar Pekin begeven.

— Men heeft alhier berigt ontvangen van het verongelukken der stoomboot *Great Britain*, tusschen Liverpool en New-York varende, welke ten gevolge van hevige stormen in volle zee gezonken was. De bemanning en passagiers waren door een Amerikaansch schip gered.

— Zaturdag waren ter beurs van Londen de 3 pCt. gec. 94; de gereduc. 93¼; de actien van de Bank 179½; Spanje 5 pCt. 19⅝; dito 3 pCt. 29; Mex. 29; Holl. 2½ pCt. 54 drie achtsten, dito 5 pCt. 100.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den Junij.

Bij besluit van 2 Junij jl., n°. 71, heeft Zijne Majesteit tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, de heeren:

H. J. Lutjens, lid der algemeene rekenkamer van Nederlandsch Indie en luitenant-kolonel, kommandant der schutterij, te Batavia;

F. Schulze, intendant der tweede klasse bij de militaire administratie in Nederlandsch Indie, en

H. A. Tromp, hoofd-ingenieur der 2de klasse bij den waterstaat en 's lands gebouwen te Soerabaya.

— Men verneemt, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal, tegen aanstaanden Woensdag, den 7den dezer, des namiddags ten 2 ure, bijeengeroepen is, om hare werkzaamheden te hervatten.

— Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft ter kennisse van de belanghebbenden gebragt, dat er tegen den aanstaanden wintercursus, die met den 1 October begint, aan 's Rijks veeartsenijschool te Utrecht, eenige plaatsen open zijn voor jongelingen, die aldaar *voor eigen rekening* de lessen mogten willen bijwonen. Degenen, welke omtrent een en ander nadere inlichtingen begeeren, kunnen dezelve schriftelijk verzoeken aan den hoogleeraar *A. Numan*, directeur der school; terwijl de personen, die bepaaldelijk verlangen geplaatst te worden, zich daartoe schriftelijk bij het ministerie van binnenlandsche zaken behooren aan te melden vóór den 31sten Julij aanstaande, dewijl alsdan finaal de termijn gesloten wordt binnen welken in dit jaar kweekelingsplaatsen voor eigene rekening kunnen worden toegestaan.

— Bij art. 109 der wet op de nationale militie, van den 8sten Januarij 1817, is aan alle geloot hebbende personen, van dezelfde gemeente, tot dezelfde of tot eene hoogere klasse behoorende, geoorloofd geworden, het door hen getrokken nummer onderling te verwisselen, en wordt tot het toestaan van die nummerverwisseling, onder anderen, de schriftelijke toestemming der ouders en voogden enkel vereischt, in geval de verwisseling verlangd wordt door eenige, ten gevolge van ℓ e, art. 91, en de artikelen 92, 93 en 94, vrijgestelde personen.

Daar echter bij art. 385 van het thans bestaande burgelijk wetboek de meerderjarigheid der ongehuwden op den volbragten ouderdom van 23 jaren is vastgesteld, en het 385ste artikel van hetzelfde wetboek bepaalt, dat een minderjarig kind, zonder toestemming van zijnen vader, het ouderlijk huis niet mag verlaten, zoo heeft dit, bij een der militieraden, den twijfel doen oprijzen, of de zoo evengemelde bepalingen van het burgerlijk wetboek het ook noodzakelijk zouden maken van alle ongehuwden, zonder onderscheid, die als nummerverwisselaars verlangen op te treden, alvorens aan de substitutie de goedkeuring te hechten, de schriftelijke toestemming daartoe van hunne ouders of voogden te vorderen.

Na eene aandachtige overweging dezer vraag is aan de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Justitie de toestemmende beantwoording niet twijfelachtig voorgekomen, en heeft dien ten gevolge het eerstgemelde Departement gemeend, de Gouverneurs te moeten verzoeken, de militieraden wel te willen uitnoodigen, voor het vervolg aan geenen der ingevolge de hierboven aangehaalde wetsbepalingen verlangde nummerverwisselingen hunne goedkeuring te hechten, dan nadat hij, die als substituut wenscht op te treden, daarvan zal hebben overgelegd de schriftelijke toestemming van zijnen vader of voogd.

— Uit 's Hage schrijft men het volgende:

» Den 1sten dezer ontving men bij het regement grenadiers de treurige tijding, dat de 2de luitenant *Q. J. A. Howen*, die op reis naar Leeuwarden, tot het afhalen van miliciens, ten huize van deszelfs vader, den heer luitenant-generaal *Howen*, te Nymegen ziek was achtergebleven, aldaar op den 31sten Mei is overleden. Begaafd met veelzijdige kennis, die hij door aanhoudende studien dagelijks vermeerderde, geëerd en onderscheiden in de eerste kringen der burgerlijke zamenleving en bijzonder door zijne bevelhebbers, geacht en bemind door zijne kamaraden, verliest de waardige generaal *Howen* in hem

eenen veelbelovenden Zoon, het leger een verdienstelijken officier, die voorzeker eenmaal tot sieraad van hetzelve had verstrekt, en zijne kameraden eenen vriend, wiens nagedachtenis steeds bij hen in eere zal worden gehouden."

— De krijgsraad in het provinciaal kommandement van Gelderland heeft, bij vonnis van 20 Mei ll., geapprobeerd door het hoog militair geregtshof den 31sten daaraanvolgende, den luitenant der artillerie *Roos* schuldig verklaard aan manslag; doch tevens aangenomen dat er provocatie had bestaan, en hem mitsdien, met toepassing van art. 321 en 326 van het algemeen wetboek van strafregt, veroordeeld tot eene correctionele gevangenzetting van vijftien maanden.

— Men schrijft uit Utrecht van den 3den dezer:

Gisteren avond, ongeveer ten 8 ure, is in de gemeente Blaauwkapel, op een klein uur afstands van deze stad, een meteoorsteen neêrgevallen. Na eene hevige uitbarsting, uit drie of vier op elkander volgende slagen bestaande, die eenige overeenkomst hadden met kanonschoten, werd een fluitend of huilend geluid waargenomen, dat door zijne vreemdaardigheid bij de dorpsbewoners eene angstige verbazing verwekte. De knecht van den landman *Jan Teunisse Bosch*, de paarden van het land brengende, zag op korten afstand van zich een zwaar ligchaam in den grond slaan met zulk eene hevigheid, dat het zand tot op eene groote hoogte in de lucht vloog. Zich van eene spade voorzien hebbende, keerde hij naar die plaats terug en vond den steen op eene diepte van drie voet op de zandlaag, die zich onder den kleibodem uitstrekt. Deze steen weegt 7 nederl. ponden, heeft eene onregelmatige, langwerpige gedaante, en is uitwendig met de aan deze raadselachtige ligchamen eigene zwarte korst omgeven, die slechts op eene plaats beschadigd is, waar de inwendige grijze stof van den steen te voorschijn komt.

— Volgens eene indeeling en emplacementstaat der corpsen van het leger opgemaakt den 11den Mei ll., is de standplaats van hetzelve de volgende: infanterie, eerste divisie: luitenant-generaal *Schuurman*, hoofdkwartier Breda; 1ste brigade, generaal-majoor Jhr. *Everts*, hoofdkwartier te 's Gravenhage; regement grenadiers, kolonel *Voet*, 1ste bataljon, luitenant-kolonel *Heyermans*; 2de bataljon, majoor *Akersloot van Houten*, beide in garnizoen te 's Gravenhage; regement jagers, kolonel *Goetz*, te 's Gravenhage; 1ste bataljon; luitenant-kolonel *Buchner*, te Breda; 2de bataljon, majoor *Wordtman*, te 's Gravenhage. 2de brigade generaal-majoor *Volkhemer*, hoofdkwartier Breda; 8ste regement, luitenant-kolonel *Rochel*, te Breda; 1ste bataljon, majoor *Wilhelmie*, 2de bataljon, majoor *Camps*, beide te Breda; 3de bataljon, majoor *George*, te Geertruidenberg, van hetwelk twee compagnien gedetacheerd zijn te Willemstad en Ooltgensplaat; reserve-bataljon, luitenant-kolonel *van Boecop*, te Groningen; 10de regement, luitenant-kolonel *Menso*, te Bergen-op-Zoom; 1ste bataljon, majoor *Croes*, 2de bataljon, majoor *Meyners*, 3de bataljon, majoor ***, alle drie te Bergen-op-Zoom; reserve-bataljon luitenant-kolonel *Gall*, te Utrecht; algemeen depot der landmagt n°. 33, 1ste divisie, majoor *Barre*, te Harderwijk; 2de divisie, majoor *Overbeek*, te Naarden; 3de divisie, majoor *Enderlein*, aan den Helder.

Tweede divisie: luitenant-generaal *de Favauge* (*ad interim*), hoofdkwartier Utrecht: 1ste brigade generaal-majoor *de Hart*, hoofdkwartier Utrecht, 2de regement, kolonel *Herr*, 1ste bataljon, majoor *van Daalen*, 2de bataljon, majoor ***, beide te Vlissingen, met detachementen te Middelburg en Rammekens, 3de bataljon, majoor *Dupui*, te Neuzen, waarvan 2 compagnien gedetacheerd te Breskens; 6de regement, kolonel *de Haan*, te Gorinhem, 1ste bataljon, majoor *Pieper*, te Woerden, waarvan een detachement te Wierickerschans; 2de bataljon, majoor *Stael van Holstein*, te Utrecht, 3de bataljon, majoor *Verhelst* (dezer dagen gepensioneerd), te Gorinchem, van hetwelk een detachement te Woudrichem; reserve-bataljon, luitenant-kolonel *Menning*, te Haarlem. 2de brigade, generaal-majoor *Hulst*, hoofdkwartier Groningen; 3de regement, luitenant-kolonel *Hubar*, te Amsterdam; 1ste bataljon, majoor *Dücker*, te Leiden, 2de bataljon, majoor *Pisuisse*, te Amsterdam, 3de bataljon, majoor *Voordendag*, te Hoorn, reserve-bataljon, luitenant-kolonel *van Wintershoven*, te Arnhem; 4de regement, luitenant-kolonel *Wagener*, te Groningen; 1ste bataljon, majoor *Noot*, te Groningen, van hetwelk een detachement te Delfzijl, 2de bataljon, majoor *van Winsheim*, te Leeuwarden, 3de bataljon, majoor *van Mulken*, te Coeverden en Assen; reserve-bataljon, luitenant-kolonel *van der Sloot*, te Gouda. Garnizoens bataljon, 1ste en 2de compagnie, te Amsterdam en Hellevoetsluis, luitenant-kolonel *le Boullenger*; 3de en 4de compagnie, te Hoorn en Veere, luitenant-kolonel *Wilkens*.

Derde divisie: luitenant-generaal *des Tombes*, hoofdkwartier Maastricht: 1ste brigade, generaal-majoor graaf *van Limburg Stirum*, hoofdkwartier 's Hertogenbosch; 1ste regement, luitenant-kolonel *Mollinger*, te Nymegen; 1ste bataljon, majoor *van de Poel*, te Grave, 2de bataljon, majoor *Weber*, 3de bataljon, majoor *Koch*, beide te Nymegen; reserve-bataljon, luitenant-kolonel *de Villeneuve*, te Doesburg; 9de regement, luitenant-kolonel *van Poolsum Booy*; 1ste bataljon, majoor *de Leeuw van Coulmyk*, 2de bat., maj. *van Geen*, 3de bat., maj. *Lombart*, allen te 's Hertogenbosch; [illegible] regementen te Crevecoeur en Heusden; reserve-bataljon, luitenant-kolonel ***, te Utrecht; 2de brigade, generaal-majoor Jhr. *Serraris*, hoofdkwartier te Maastricht; 5de regement, luitent-kolonel *Madiol*; 1ste bataljon maj. ***, 2de bat., majoor baron *van Aylva Rengers*, 3de bataljon, majoor *Kriesfeld*, allen te Maastricht; reserve-bataljon, luitenant-kolonel *Ditt*, te Leiden; 7de regement, kolonel *Verhorst*, te Maastricht; 1ste bataljon, majoor *Oudemans*, te Maastricht; 2de bataljon, majoor *Landolt*, te Venlo; 3de bataljon, majoor baron *de Bieberstein*, te Maastricht; reserve-bataljon, luitenant-kolonel *van der Hoop*, te Zwolle.

— Men schrijft uit Rome, 18 Mei. Het is eene zeldzaamheid, dat de vruchten op het land in de helft van de maand Mei, in onze streken, door de nachtvorst te lijden hebben. Thans is dit het geval: de landlieden verklaren, dat sedert 1805 de vruchten niet zoo veel als in de eerste dagen dezer week door de nachtvorst hebben geleden. Daarbij is het weder onstuimig en zijn de winden zoo te land als op zee hevig. Voor 4 dagen werden 7 inwoners van Rome daarvan het slagtoffer. Zij waren met eene bark naar Fiumicino gevaren, toen de bark omsloeg en zij alle hun graf in de golven vonden.

— Naar berigten uit Rusland, was de koude aldaar in het midden van Mei te St. Petersburg zeer gevoelig. Het sneeuwde aanhoudend, allen gebruikten nog pelsen, en het jonge groen, dat zich in April vertoonde, was door den strengen nawinter vernield. In eenige provinciën van het zuiden des Rijks had deze reeds eenen zeer nadeeligen invloed op de veld- en tuingewassen gehad. — Den 2den Mei was het groot en volkrijk vlek Solez in het gouvernement Pleskau bijna geheel, onder eenen hevigen wind, afgebrand. Het verlies werd op een millioen roebels geschat.

— Te Zmolen in Polen geraakte onlangs eene brouwerij in brand, waar naast een ooijevaarsnest op eenen boom was. Het wijfje bewoog zich niet van de plaats, maar breidde veeleer de vleugels ver uit, om het nest voor de vonken te beschermen. Toen ook de boom door het vuur aangetast werd en het nest begon te branden, verliet het de plaats niet en werd een offer der vlammen. Het mannetje vloog om het vuur heen, klepte met den snavel en gaf teekenen van wanhoop. Eene nieuwe bevestiging van het oude verhaal van de liefde der ooijevaars voor hunne jongen.

De arrondissements-regtbank te Breda heeft onlangs, op de pleidooi van Mr. *Hollingérus Pijpers*, het navolgend belangrijk vonnis gewezen, hetwelk wij als bijdrage tot de vele geopperde en verschillend gedecideerde quaestien omtrent het stuk der beurtvaarten, onze lezers mededeelen;

Gezien, enz.

Gehoord den Heer Officier, welke concludeert tot schuldigverklaring van den beklaagde, aan het vervoeren van koopmans-goederen voor meer dan drie particulieren in een regelmatig beurtveer, waarin bij geen concessionaris is, en tot veroordeeling van hem in eene gevangenzetting voor den tijd van acht dagen, in eene geldboete honderd guldens groot, ten behoeve van den Staat en in de kosten van het geding, boeten en kosten executabel bij lijfsdwang.

Gehoord den beklaagde in zijne verdediging,

De Regtbank:

Overwegende dat uit de verklaringen van onderscheidene getuigen, ter audientie dezer regtbank onder eede gehoord, benevens uit de bekentenis van den bekl., wettig en overtuigend is gebleken, dat door dezen in de maand Maart 1842 onderscheidene partijen koopmansgoederen, van meer dan drie verschillende afzenders afkomstig en aan onderscheidene personen geadresseerd, met een schip van Rotterdam naar Breda zijn overgevoerd;

dat de bekl. wel heeft beweerd dat dit schip aan zijne moeder toebehoorde en hij bij deze als knecht in dienst was, alsmede dat de gedachte goederen door den expediteur *C*. . ., als eenigen bevrachter zouden zijn ingeladen, doch dat uit de bovenvermelde verklaringen onmiskenbaar resulteert, dat hij bekl. zich bij de gezegde reis als gezagvoerder op het schip heeft gedragen, en niet alleen van den afkomst en de bestemming der goederen bewust was, maar zelfs op last van de geadresseerden, bij onderscheidene afzenders de bestellingen had gedaan, met verzoek om de goederen met het schip door hem gevoerd, te expedieren;

Overwegende dat tusschen de steden Rotterdam en Breda een beurtvaart bestaat, waarin blijkens de ordonnanties bij de municipaliteiten der beide plaatsen op den 6den Mei en 28 Junij 1802, deswege gearresteerd, gedurende de maand Maart tweemaal 's weeks wordt gevaren;

Overwegende dat bij art. 2 van Zijner Majesteits Besluit van den 21sten Augustus 1818 is bepaald, dat alle goederen en koopmanschappen, bestemd om te water verzonden te worden van de eene plaats naar de andere, tusschen welke een beurtveer bestaat, als van ouds met daarin varende beurt- of veerschepen, behooren te worden geëxpedieerd, behoudens de daarbij vermelde uitzonderingen;

Dat echter dat besluit in 't algemeen de strekking had, om de plaatselijke ordonnantien en keuren op het stuk der beurtveeren, waarvan het voortdurend bestaan en de handhaving kort te voren was aangenomen, aan eene herziening te onderwerpen, ten einde dezelve met het vigerend staatsregt, de algemeene en bijzondere wetten en de belangen van handel en nijverheid, des noodig in overeenstemming te brengen;

[illegible]

met de praemissen en den verderen inhoud van het besluit in verband brengt, niet als een voorschrift van positief regt, maar slechts als eene aanwijzing kan worden beschouwd, door welke de hooge regering hare inzigten omtrent het uitsluitend regt aan de beurt- en veerschippers bij de aanstaande herziening toe te kennen, deszelfs omvang en grenzen kenbaar maakte;

dat dit trouwens in den aard der zaak lag, vermits men van het denkbeeld uitging, dat het daarstellen van beurtveeren en derzelver inrigting als eene zaak van huishoudelijk belang, naar luid van artikel 155 der Grondwet, tot de competentie der plaatselijke besturen behoorde; en de beslissing of en in hoever door zoodanig bestuur in de behoefte werd voorzien, en dus de concurrentie kon en moest uitgesloten worden, als een ondergeschikt punt daarvan niet wel kan worden afgescheiden;

dat wijders artikel 4 van het besluit almede vooronderstelt, dat alle boeten en straffen, wegens overtredingen op het stuk der beurtvaart, bij de plaatselijke verordeningen zijn of zullen worden vastgesteld, zonder dat daarbij iets gevoegd is, waaruit kan worden afgeleid, dat de bepaling van art. 2 elders hare sanctie moest vinden;

dat die bepaling derhalve niet onder de algemeene verordeningen van inwendig bestuur kan worden gerangschikt, tegen welker overtreding, bij art. 1 der Wet van 6 Maart 1818, bij gebreke van andere sanctie, boetstraffen zijn bedreigd;

Overwegende dat bij de ordonnantie op het beurtveer tusschen de steden Rotterdam en Breda, van de besturen dier plaatsen geëmaneerd, zooals die, blijkens eene missive van HH. Burgemeester en Wethouders der stad Breda, bij de stukken gevoegd, laatstelijk is gewijzigd, aan anderen dan de beurt- of veerschippers niet is verboden goederen of koopmanschappen tusschen de beide plaatsen te vervoeren, veel minder tegen dat vervoer penaliteit is gestatueerd; en dat mitsdien het feit den beklaagde ten laste gelegd en door hem bedreven, bij gebreke van ander verbod of strafbepaling, geene misdaad, wanbedrijf of overtreding daarstelt.

Gezien art. 210 van het Wetboek van strafvordering.

Regtdoende in naam en van wege den Koning:

Ontslaat den beklaagden van de regtsvervolging, ter zake voorschreven tegen hem ingesteld; de kosten te dragen door den Staat.

Aldus gewezen enz.

(Van dit vonnis is het O. M. in hooger beroep gekomen.)

Het Frankforter *Conversations-Blatt*, van den 13den dezer, behelst het volgende vooral:

Eene jonge aanzienlijke dame, weduwe van een hoogen ambtenaar, gevoelde eene hevige liefde voor een' jeugdigen, talentvollen schilder en ontbood hem bij zich om haar portret te maken. Gedurende dezen arbeid, welke langen tijd duurde, liet de dame van hare gevoelens blijken; doch de kunstenaar beminde hartstogtelijk een arm, maar braaf meisje en weigerde de hand der groote dame.

Eensklaps scheen zij hare hartstogt overwonnen te hebben. Er was nog slechts eene zitting noodig, om de laatste hand aan het portret te leggen. Gedurende de geheele zitting werd er geen enkel woord gewisseld. De kunstenaar, vermoeid van den arbeid, had de gewoonte een glas wijn te drinken; bij het eindigen der zitting werd hem ook dit maal er een aangeboden, en de dame, ten opzigte van welke de schilder zich in zulk eene vreemde stelling bevond, bood het hem zelve aan.

De wijn had een geheel bijzonderen smaak, en de jongeling werd door eene ligte huivering overvallen; hij zag ook, niet zonder verwondering, dat de dame hem, terwijl hij dronk, angstig aanstaarde. Toen hij het glas geledigd had, glimlachte zij, en een hoog rood kleurde hare wangen.

Dien eigen dag werd de schilder door eene zware koorts aangetast. Zijne geliefde bruid waakte aan zijne legerstede. Verscheidene meest beroemde geneesheeren werden geroepen, doch de toestand van den zieke verergerde van oogenblik tot oogenblik. Des anderen daags verklaarden de geneesheeren dat de lijder zinneloos was, zonder eenige oorzaak te kunnen aanwijzen.

Evenwel had de zieke eenige heldere oogenblikken; hij verzocht een doek en penseelen met zijne palet; hij hield niet op vóór dat men aan zijn verlangen voldaan had. Hij begon te schilderen. Men oordeele over de gejaagdheid, waarmede de geneesheeren, zijne vrienden en zijne ontroostbare bruid hem zagen handelen. Was zijne hand, even als zijn geest door krankzinnigheid getroffen? Hij scheen den omtrek van een portret te maken; met eene vaste hand werkte hij voort en weldra herkende men de trekken.

De weduwe van den president *von W*... ! riepen al de aanwezigen, als uit éénen mond. En de zieke viel op de hoofdpeluw neder, terwijl hij een treurig gelach liet hooren.

Het gerucht dezer akelige gebeurtenis verspreidde zich weldra door de stad. Men deed onderzoek; zij, die hiermede belast waren, begaven zich naar mevr. *von W*... Toen deze vernam dat de schilder krankzinnig was geworden, viel zij in onmagt op haren leuningstoel. Tot zich zelve gekomen, smolt zij in tranen weg en was als wanhopend; zij vervloekte zich zelve en haar bijgeloovig opvolgen van den raad eener zoogenaamde waarzegster, om het hart van den jeugdigen schilder te verwerven. Zij had hem in dat glas een aftreksel van verschillende bestanddeelen gegeven, hetwelk die verschrikkelijke gevolgen gehad had.

Er is een regterlijk onderzoek begonnen. Mevr. *von W*... wordt in haar huis van wege de justitie bewaakt; de toestand van den schilder laat weinig hoop over tot de genezing.

HOF VAN HOLLAND TE BREDA,

op DONDERDAG den 8. JUNIJ 1843,

BAL.

Entrée een HEER met DAME 99 Cents.

ZIET HIER:

Een geschikt Persoon van middelbare jaren, R. K., zag zich gaarne geplaatst, als Huis- of Tafelknecht, of in een Magazijn; terwijl hij in dit alles goed ervaren is, kan ook met Paarden omgaan en een Tuin onderhouden; hij spreekt mede de Fransche taal en kan in dezelve Correspondeeren. Iemand hierop reflecteerende adresseert zich onder L. A., aan den Uitgever dezes.

MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN, MODES EN NOUVEAUTÉS.

Veemarktstraat, D, N°. 138 en 139, te Breda.

W. MORLEY, heeft de eer te berigten, dat zijn MAGAZIJN, bij gelegenheid der *KERMIS*, ten ruimste gesorteerd zal zijn van al het nieuwste wat in ZOMERSTOFFEN is uitgekomen. In Neteldoeken, Jacconats, Balzorines, Parisiennes, Foulardines, enz., zijn de nieuwste desseins voorhanden, zoo mede in gekleurde en zwarte Zijden Stoffen al hetgeen Frankrijk voor dit saizoen het nieuwste en elegantste geleverd heeft, zoo als:

Briliantines Rayé Glacé,	Poult de soie Chiné,
dito dito Ombré,	Gros d'Armures,
dito dito Carré,	Constantines Rayé et Façonnés.

Voorts in Mousseline de Laines, Zwitsersche Katoenen, Thibets, Tapis en Indoux, Shwals en diergelijke artikelen, zal de aan te bieden Collectie niets te wenschen overlaten.

Eene tweede zending Parijsche Model-Hoeden, zoo mede de daarbij verbondene artikelen van Bloemen, Linten, Coiffures, Parasols en dito artikelen van Elegantie ontvangen hebbende, neemt hij de vrijheid der DAMES attentie daarop eveneens te mogen verzoeken, daar deze worden van heden gepresenteerd, eenige nieuwe Modellen van Mantilles, Camoils, Crispijns, enz., zijn mede voorhanden, vertrouwende in alle opzigten eene ruime keus van met smaak gekozene artikelen aan zijne geëerde Begunstigers te zullen kunnen aanbieden.

J. GRAFFE EN LE CLER,

hebben de eer het geëerd publiek te berigten, dat zij met hun KRAAM zijn uitgepakt over het huis van de Uitgevers dezes; zij zijn ruim voorzien van PARIJSCHE GEGLACEERDE HANDSCHOENEN, BRETELS, BIJOUTERIEN, enz., enz. Zij verkoopen alles tegen Fabrieksprijzen.

*** Bij A. VERMEULEN, in de Korte Brugstraat, te *Breda*, is voortdurend te bekomen, ZOMER en WINTER GEROOKTE ZALM, met een heelen, halven en per pond *f* 1,00, uitgesneden per ons 25 Cents. Verder alle Vischen tegen een civielen prijs. Verzoekt een ieders aanzoek en belooft eene prompte bediening.

*** En Vente chez BROESE & COMP., à *Breda*:

LORD STRAFFORD,

ÉPISODE DU RÈGNE DE CHARLES 1er D'ANGLETERRE,

PAR

FÉLIX BOGAERTS.

UN MAGNIFIQUE VOLUME ORNÉ DE DOUZE GRANDES GRAVURES COMPOSÉES ET DESSINÉES PAR

N. DE KEYSER,

Gravées sur bois par Henri Brown.

Conditions de la Souscription.

Lord Strafford formera un volume grand in-octavo, imprimé avec luxe sur beau papier vélin satiné, et sera publié en 6 livraisons.

Chaque livraison se composera d'une forme de texte et d'une grande gravure, ou de deux ou trois formes de texte sans gravure.

L'ouvrage contiendra douze grandes gravures composées, et dessinées par N. de Keyser, et gravées avec le plus grand soin par Henri Brown.

Il paraîtra une livraison chaque semaine à partir du 10 avril 1843.

Prix de chaque livraison 27½ Cents.

Les 500 premiers souscripteurs recevront des gravures sur Chine, et auront droit en outre à une magnifique couverture dessinée par E. Hamman et gravée par H. Brown.

Te Breda bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers,